

23.11.2020

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
tyv@eduskunta.fi

HE 229/2020 vp

Lausunto hallituksen esityksestä työttömyysturvalain muuttamisesta (erityisesti yrittäjän väliaikainen työttömyysturva)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain 11 luvun 4 b §:n sekä eräinen työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 229/2020 vp). Esityksessä on kyse työnhakijoiden työttömyysturvaoikeuden turvaamisesta sekä työ- ja elinkeinotoimiston tehtävien hoitamisesta COVID-19 -pandemian aikana säädettyjen väliaikaisten poikkeusten voimassaolon osittaisesta jatkamisesta. Esityksen mukaan yrittäjien työmarkkinatukioikeutta koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.3.2021 asti.

Suomen Yrittäjät pitää väliaikaisten poikkeusten osittaista jatkamista perusteltuna. Vaikka väliaikaisten poikkeusten voimassaolo pääosin loppuisi vuoden 2020 lopussa, on työttömyysturvanjärjestelmän toimeenpanon ja työ- ja elinkeinotoimistojen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista jatkaa voimassaoloa osittain, jotta poikkeussäännösten hallittu alasajo on mahdollista.

Yrittäjän väliaikaisen työttömyysturvan (työmarkkinatuki) osalta on kuitenkin huomattava, että se ei perustu työmarkkinakeskusjärjestöjen sopimukseen, kuten muut työttömyysturvajärjestelmään tehdyt väliaikaiset muutokset. Yrittäjän työttömyysturvaa pitää siten arvioida muista erillään, eikä työmarkkinakeskusjärjestöjen sopimuksen voimassaolon lakkaaminen ole peruste yrittäjän väliaikaisen työmarkkinatuen alasajolle.

Yrittäjän väliaikaista oikeutta työmarkkinatukeen pitäisi jatkaa 30.6.2021 saakka. Esityksen mukainen jatko maaliskuun 2021 loppuun on liian lyhyt, ottaen huomioon koronapandemian vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin ja ennusteisiin rokotesuojan saatavuudesta ja taudin väistymisestä. Väliaikainen työmarkkinatuki on osoittautunut erittäin tärkeäksi monelle yrittäjälle. Huhti-syyskuussa 2020 etuutta on maksettu noin 42 500 yrittäjälle ja vielä elo-syyskuussa 2020 noin 22 000 henkilölle.

kuukaudessa. Erityisesti sesonkiluonteista toimintaa harjoittavilla yrittäjillä jatko maaliskuun loppuun ei riitä kannattelemaan yrittäjiä pandemian yli.

Yrittäjän oikeus väliaikaisesti työmarkkinatukeen on tehokas keino estämään elinkelpoisen yritystoiminnan alasajo. Yritystoiminnan lopettaminen kokonaan työttömyysetuuden saamiseksi aiheuttaa väliaikaista työmarkkinatukea suuremmat kulut etuusjärjestelmälle. Koska pandemian kulkua ei voida täysin ennakoida, esitettyä pidempi jatko olisi perusteltua myös viranomaisille aiheutuvat työmäärän kannalta, sillä jokainen erillinen pidennys aiheuttaa merkittävästi työtä työ- ja elinkeinotoimistoille.

Pidämme myös tärkeänä, että yrittäjän työmarkkinatuessa huomioitaisiin mahdollisuus lapsikorotukseen yhdenvertaisesti muiden henkilöryhmien kanssa.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Albert Mäkelä
Asiantuntija, OTM